

Miljödepartementet

Enheten för kretslopp och kemikalier

Rådets möte (miljö) den 20 februari 2007

Dagordningspunkt 7.

Rubrik: Förslag till beslut gällande tillfälliga förbud att importera, använda och saluföra den genetiskt modifierade majsen MON 810 i Ungern.

Dokument: 15786/06 – AGRILEG 193 ENV 639

Tidigare dokument: -

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden:

Liknande frågor har behandlats i EU-nämnden den 17 juni 2005 och den 15 december 2006.

Bakgrund

Den genetiskt modifierade majsen MON 810 är sedan den 3 augusti 1998 marknadsgodkänd i EU för användning som annan majs, inklusive odling. Majsens har en gen som uttrycker ett toxin som gör plantan motståndskraftig mot angrepp av vissa skadeinsekter.

Den 20 januari 2005 återopade Ungern skyddsklausulen (artikel 23) i direktiv 2001/18/EG (GMO-utsättningsdirektivet) och ville därmed förbjuda import, produktion, användning och distribution av utsäde av den genetiskt modifierade majsens MON 810 och hybrider av den. Enligt 2001/18/EG artikel 23.1 ska skyddsklausulen kunna återopas om det framkommit nya välgrundade uppgifter som påverkar den ursprungliga miljöriskbedömningen.

Den 8 juni 2005 konstaterade EFSA (den europeiska livsmedelssäkerhetsmyndigheten) att de skäl som Ungern har angett för att kunna vidhålla förbudet inte är förenliga med direktivets krav om att ny information om miljö- och hälsorisker ska kunna presenteras. Ungern har hävdade att de för närvarande utför försök och har tillräckliga data för att kunna åberopa skyddsklausulen i direktivet. I en ny utvärdering från EFSA från den 29 mars 2006, kan myndigheten konstatera att majs MON 810 inte utgör något hot mot miljö eller hälsa enligt den användning som tillståndet inom unionen medger.

Kommissionen har, på grundval av EFSA:s bedömning, föreslagit att Ungern ska upphöra med skyddsåtgärderna. Den 18 september 2006 konsulterade kommissionen kommittén under direktiv 2001/18/EG (artikel 30-kommittén). I kommittén röstade Sverige för kommissionens förslag. Kommittén kunde inte avge något yttrande, eftersom ingen kvalificerad majoritet kunde uppnås varken för eller emot kommissionens förslag. Ärendet lämnas därför, enligt kommittéförfarandet, över till rådet för beslut.

...

Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 18(1) i direktiv 2001/18/EG.

Den artikel som åberopas av Ungern är artikel 23 i direktiv 2001/18/EG.

Svensk ståndpunkt

Sverige noterar att ärendet har varit uppe för prövning i de vetenskapliga kommittéerna flera gånger tidigare. Inte i några fall har den vetenskapliga kommittén kunnat finna belägg för att MON 810 skulle utgöra en risk för människors och djurs hälsa samt för miljön. I den senaste bedömningen, där EFSA yttrade sig den 29 mars 2006, hade även särskild hänsyn tagits till om några nya vetenskapliga rön hade framkommit sedan den senast utförda riskbedömningen av produkterna.

Jordbruksverket bedömde ärendet den 8 september 2006.

Jordbruksverket anser att det material som Ungern har lämnat in som stöd för skyddsåtgärderna är knapphändigt och redovisning av både metoder och data saknas, vilket gör det omöjligt att bedöma tillförlitligheten av studierna. Jordbruksverket menar att resultaten och slutsatserna inte är tillräckliga för att omvärdera den ursprungliga miljöriskbedömningen och anser därför att det inte har framkommit några nya vetenskapliga rön som stödjer Ungerns åtgärder.

Jordbruksverket anser även att Ungern bör uppmuntras att följa situationen och meddela när resultat från fullständiga studier finns publicerade i granskade vetenskapliga tidskrifter.

Den svenska myndighet som har bedömt ärendet anser, liksom EFSA, att Ungern inte har lyckats presentera relevanta vetenskapliga rön som visar att MON 810 skulle innebära en fara för hälsa och miljö i Ungern. Sverige anser därför att det inte finns några juridiska belägg för att Ungern kan använda sig av den åberopade skyddsklausulen i direktiv 2001/18/EG för att kunna fortsätta med de pågående förbuden.

Sverige anser även att EU bör efterleva WTO-panelens yttrande angående det s.k. moratoriet. Skulle ingen efterlevnad ske finns det risk att begäran om att tillgripa handelsbegränsande motåtgärder kan väntas. SE anser att detta bör undvikas.

Sverige ämnar därför rösta för kommissionens förslag om att Ungern ska upphöra med skyddsåtgärderna.

Europaparlamentets inställning

-

Förslaget

Kommissionen anser att de mått som tagits inte är berättigade under artikel 23 i direktiv 2001/18/EG och att nödvändiga åtgärder för att följa beslutet ska ske inom 20 dagar efter att det har antagits.

Gällande svenska regler och förslagets effekter på dessa

De gällande regler som finns för hantering av genetiskt modifierade organismer är i huvudsak baserade på unionens lagstiftning. Den lagstiftning som reglerar genetiskt modifierade organismer är utställningsdirektivet (direktiv 2001/18/EG) som behandlar godkännanden för marknadstillträde (implementerat i svensk rätt genom SFS 2002:1086), EG:s förordning 1829/2003 för genetiskt modifierade livsmedel och foder samt EG:s förordning 1830/2003 för spårbarhet och märkning.

Genetiskt modifierade organismer behandlas i Miljöbalkens 13:e kapitel. Sverige är dessutom part till Cartagena-protokollet om biosäkerhet, vilket är införlivat i EG-rätten genom EG:s förordning 1946/2003 om gränsöverskridande förflyttningar av genetiskt modifierade organismer.

Ekonomiska konsekvenser

Inga identifierade.

Övrigt

Om inget beslut kan fattas av rådet kan kommissionen anta förslaget i enlighet med kommittéförfarandet.

